Faglige Seniorer

Nye muligheder hele livet

Politisk program 2019-2022

Faglige Seniorer

Nye muligheder hele livet

Indledning

Vi bliver flere ældre i fremtiden. Antallet af personer over 65 år vil blive fordoblet over de næste 40 år. Især antallet over 80 år stiger. Det kommer til at dominere fremtidens samfundsudvikling. Og det kommer til at påvirke os alle, uanset alder.

Det sætter sig allerede stærke spor i debatten om fremtidens politiske prioriteringer. Vi skal bruge flere ressourcer på sundhed og ældrepleje - langt flere end vi i dag afsætter til denne opgave.

Men det kommer også til at sætte sit præg på familiemønstre og på os som mennesker. Vi kommer til at tage et større medansvar for vore ældre familiemedlemmer. Vi kommer til at bidrage som frivillige til at løse flere af de sociale opgaver omkring ældre. Det har konsekvenser for måden, vi indretter os som samfund på og de fællesskaber, vi indgår i. Vi vil få brug for endnu flere frivillige, mentorer og besøgsvenner. Vi vil få brug for endnu stærkere netværk.

Men det udfordrer også seniorerne selv. Vi er ikke bare en gruppe, resten af samfundet skal betale til. Fremtidens seniorer bliver længere på arbejdsmarkedet. Vi tager mere del i samfundets politiske ledelse. De ældre er med til at skabe det samfund, vi alle er en del af. Det gælder lokalmiljøet, boliger, kulturlivet, det frivillige foreningsliv samt den måde vores økonomi er indrettet på. De ældre bliver en vigtig forbrugergruppe.

Fremtidens ældre vil have endnu flere muligheder end tidligere generationer. Men vi er også meget forskellige. Fordi livsvilkårene er forskellige, og fordi vi

har forskellige ønsker til det liv, vi ønsker at leve. Fælles for os alle er behovet for stærke fællesskaber. For kun i fællesskab kan vi sikre tryghed for alle. Tryghed om pensionisternes økonomi og tryghed for fremtidens pleje og omsorg. At blive ældre kræver både rettigheder og pligter.

Velfærdsforliget fra 2006 lægger rammerne for pensionsalderens udvikling. Siden er efterlønnen i realiteten afskaffet og danskernes tilbagetrækningsmønster er ændret dramatisk. Derfor vil Faglige Seniorer arbejde for, at Velfærdsforliget ændres sådan at yderligere stigninger i pensionsalderen sættes i bero.

Det er Faglige Seniorers vision og opgave at skabe livsvilkår og fællesskaber, hvor alle ældre kan bidrage og gøre brug af mulighederne, men også opleve tryghed, når man har behov for fællesskabet. Faglige Seniorer vil bidrage til at skabe det gode liv i den 3. alder.

De centrale udfordringer

Vi lever længere. Det sætter vores velfærdssamfund under pres. En helt central og overordnet udfordring bliver at sikre økonomi og en stærk offentlig sektor, som kan magte det antal ældre, som har brug for omsorg, pleje og behandling.

Selvom Danmark og danskerne har sikret en massiv opsparing i pensioner, så er der ***fortsat mange pensionister, som har brug for bedre økonomiske vilkår***. Det er de pensionister, som ikke selv har en pensionsopsparing, men som er helt afhængige af de sociale pensioner – folkepension og diverse tillæg.

Der sker i disse år ***store forandringer i vores tilbagetrækningsmønster*** fra arbejdsmarkedet. Mange seniorer vælger at fortsætte i deres

job på fuldtid, men endnu flere ønsker at trække sig gradvis tilbage i stedet for at forlade arbejdspladsen fra den ene dag til den anden. Men virksomhederne – både private og offentlige - er ikke forberedt på de krav, der stilles for at fastholde eller rekruttere seniorerne. Omvendt kan mange lønmodtagere ikke klare sig i jobbet helt frem til pensionsalderen. En del er nedslidte af mange års hårdt arbejde, og det kommer til at kræve massive investeringer i et bedre arbejdsmiljø.

Boligmarkedet skal tilpasses det stigende antal ældre i fremtiden. Flere familier vil få brug for mindre boliger til en rimelig udgift. Antallet af enlige stiger kraftigt. Vi får brug for mange flere nye boliger, men også for renovering af den eksisterende boligmasse, sådan at ældre kan bo sammen med andre ældre og andre generationer - i fællesskab.

De fleste ældre lever et godt liv. Men ***flere plages af kroniske sygdomme***, som kræver behandling og pleje. Vores sundhedsvæsen skal også magte denne opgave sideløbende med kravene til en stærk faglig specialisering.

Mange ældre har brug for en god og effektiv offentlig transport. De er i dag efterladt med alt for få muligheder for at være mobile. Hvis man skal handle, besøge familie, benytte sundhedsvæsenet og venner, så er mange efterladt med alt for lange ventetider og for dårlig service.

Vores folkestyre er under pres. Vi ønsker at styrke ældres deltagelse i samfundslivet, sådan at de bringer deres ressourcer i spil til gavn for lokalsamfundet, blandt andet gennem en styrkelse af senior- og ældrerådene. Men ældrepolitik handler ikke alene om at forbedre ældres levevilkår. De ældre skal – som alle mulige andre – gøre sig gældende i alle hjørner af vores demokrati.

De vigtigste indsatsområder

1 Vi ønsker en mere smidig overgang til pension

Faglige seniorer ønsker, at alle får skabt tryghed i overgangen fra arbejdsmarkedet til den 3. alder uanset baggrund og forudsætninger. Der er seniorer, som føler sig nedslidte og som ikke ønsker at være på arbejdsmarkedet længere. Og der er seniorer, som ønsker at fortsætte på arbejdsmarkedet enten på fuldtid eller deltid. Seniorerne er forskellige og skal sikres de bedst mulige forudsætninger for at vælge den løsning, der er bedst for dem selv.

- Der skal gennemføres en koordineret rådgivning, som sikrer en uafhængig information om muligheder og konsekvenser. Det er vigtigt, at de økonomiske forhold kan kortlægges. Det er et kompliceret samspil mellem privatøkonomi, boligforhold, offentlige og private pensioner, modregningsregler i forhold til indtægt og pension, muligheder for at kombinere deltid med delpension osv. Men det er også vigtigt at få rådgivning om de forandringer, som beslutningen om tilbagetrækning medfører i forhold til familie, fritidsaktiviteter og kulturelle forhold.

- Der skal være bedre rettigheder til dem, som føler sig nedslidte og ude af stand til at arbejde, selvom der er flere år til pensionsalderen. Der bør skabes en bredt forankret løsning i samarbejde med arbejdsmarkedets parter, som kan sikre de individuelle muligheder - uanset om man ønsker at fortsætte på nedsat tid eller vælger en førtidig pension. Samspils-problemerne i forhold til førtidspension, efterløn og arbejdsmarkeds-pension skal inddrages i forbindelse med en sådan rettighedsbaseret mulighed for tidlig pension.

❷ Vi vil sikre et bedre arbejdsliv for seniorer

Den gennemsnitlige tilbagetrækningsalder er indenfor kort tid forøget kraftigt. Og der er ikke noget, der tyder på, at stigningen aftager i de kommende år. Der er mange seniorer, som ønsker at fortsætte på arbejdsmarkedet. De gode konjunkturer skaber efterspørgsel og behov for mange seniorer på fremtidens arbejdsmarked.

Faglige Seniorer ønsker, at der gennemføres en sammenhængende seniorreform, som kan sikre et længere og godt arbejdsliv for alle, der ønsker det. En seniorreform skal være bredt forankret. Mange aktører, regering, folketing, arbejdsmarkedets parter og seniororganisationerne skal medvirke og bidrage.

- Der skal udarbejdes en sammenhængende strategi for et styrket seniorarbejdsmarked. Strategien skal øge antallet af jobmuligheder for seniorer, og den skal give et forøget incitament for seniorer til at arbejde længere. Strategien skal inkludere de faktorer, der påvirker arbejdsmarkedet for seniorer: kombinationen af arbejde og pension, modregningsregler i efterløn og sociale pensioner, overenskomstaftaler om arbejdstid og løn og kompetencer. Det skal ske i respekt for, at seniorerne har særlige forudsætninger i deres arbejdssituation. De lovgivningsmæssige rammer skal gøre det så enkelt som muligt at fortsætte på arbejdsmarkedet efter folkepensionsalderen for de seniorer, der har lyst.

- Der skal oprettes en særlig jobbank målrettet seniorer. For mange seniorer kan det være svært at få tilgang til jobmuligheder, og de har brug for særlig rådgivning og information.

- Det er blevet lettere at tjene penge ved siden af folkepensionen, men der er fortsat brug for at forenkle reglerne, så den enkelte lettere kan få overblik over de økonomiske forudsætninger og konsekvenser ved at have et arbejde – på fuld tid eller deltid.

- Arbejdsmarkedets parter har ansvar for at forbedre vilkårene for, at seniorer kan fortsætte med at arbejde eller finde nye jobåbninger. Det gælder ikke mindst i forhold til at kunne skabe aftaler med den enkelte senior om aflønning, arbejdstid og pensionsindbetalinger, der passer til den enkeltes arbejdsvilkår. Skattepolitikken kan understøtte sådanne vilkår, så der samlet set skabes et større økonomisk incitament.

- Der er brug for en ny og langt mere intensiveret indsats for de ledige seniorer. Alt for mange ender som langtidsledige og derfor skal indsatsen for denne gruppe opprioriteres i både kommuner og a-kasser.

- Selvom man som senior er i gang med sine sidste år på arbejdsmarkedet, så er der fortsat brug for gode voksen- og efteruddannelsestilbud. Det gælder både for dem, der forbliver i deres job og for dem, som ønsker et sporskifte på arbejdsmarkedet. Der eksisterer i dag kun få uddannelsestilbud målrettet seniorer. Det skal forbedres også i kombination med overenskomstbestemte rettigheder til kompetence-udvikling.

❸ Vi skal lempe modregning og hjælpe de fattigste

Pensionisternes økonomi har ændret sig betydeligt og vil ændre sig i de kommende årtier. Den bygger på tre piller. En folkepension med tillæg, private arbejdsmarkedspensioner og som supplement Arbejdsmarkedets tillægspension, ATP. Det skaber et stærkt fundament, som sikrer at alle kan få et rimeligt økonomisk rådighedsbeløb.

Faglige Seniorer vil fortsat sætte fokus på udviklingen i pensionspolitikken og især sikre de grupper af de svageste pensionister en bedre økonomisk udvikling. Der er risiko for en langt større ulighed i de økonomiske vilkår og det skal imødegås blandt andet ved en særlig indsats for de mest sårbare pensionister.

- Der skal fortsat arbejdes for, at pensionisternes økonomi udvikler sig i takt med udviklingen på arbejdsmarkedet. Det gælder både den almindelige regulering af de sociale pensioner og indbetalingerne til de kollektive arbejdsmarkedspensioner. Vi er imod enhver direkte eller indirekte udhuling af pensionerne.

- Tillæggene til de sociale pensioner: Ældrecheck, personlige tillæg, og helbredstillæg bør gennemanalyseres for at sikre, at de kommer de relevante målgrupper til gode – herunder ikke mindst de svagest funderede pensionister. Tilsvarende bør vi analysere konsekvenserne af den gensidige forsørgerpligt.

- Det skal altid kunne betale sig at spare op til sin pension. Derfor er der behov for at lempe modreguleringen i de sociale pensioner i forhold til arbejdsmarkedspensioner eller anden pensionsopsparing. Den

midlertidige stigning i bundfradraget for pensioner skal udbygges og ikke udfases. Der er behov for en samlet reform af modregningssystemerne med henblik på at gøre dem mere enkle og forståelige for pensionisterne.

- Boligydelsen skal forbedres. Boligudgifterne stiger for de almindelige pensionister, og det skal være muligt – også for de enlige pensionister – at sikre sig en bolig til en husleje, der kan betales med de sociale pensioner.

- Selv om efterlønsordningen er ved at blive udfaset, vil der i de kommende år fortsat være mange tusinde danskere på efterløn. Modregnings-reglerne i forhold til arbejdsindtægt og arbejdsmarkedspensioner skal lempes, så flere vælger en delvis tilknytning til arbejdsmarkedet.

4 Vi skal bygge flere boliger til ældre

I takt med, at den gennemsnitlige levealder stiger, øges behovet for egnede boliger til ældre tilsvarende. Faglige Seniorer vil sætte fokus på denne store samfundsopgave i de kommende år. Det tager tid – både at få bygget nye egnede boliger til ældre, men også at ændre i den eksisterende boligmasse, så ældre kan blive i deres egne boliger. Faglige Seniorer kræver en helt ny strategi for at få sikret boliger til alle.

- Kommunerne skal forpligtes til at udarbejde en samlet boligplan for ældreboliger. Det skal sikre, at der er et tilstrækkeligt antal ældreboliger og med en god spredning på forskellige boligformer. Der skal igangsættes udviklingsprojekter, som kan sikre flere nye boligfællesskaber for ældre.

- De kommunale anlægsbudgetter skal øges, så der kan bygges flere plejeboliger og beskyttede ældreboliger. Der er for få beskyttede boliger til at dække det fremtidige behov i takt med det stigende antal ældre. Derfor skal lånegrænser og grænser for kommunal grundkapital justeres, så der bliver ordentlige økonomiske rammer for ældreboliger generelt. Tilskud til energirenovering og almindelige vedligeholdelse af pleje- og ældreboliger skal øges.

- Med mange nye enlige ældre skal der fokuseres på at bygge mindre boligenheder for denne gruppe. Mange pensionister har brug for mindre boliger til en lav husleje.

- Mange ældre vil helst forblive i eget hjem. Derfor skal der indføres et særligt håndværkerfradrag til seniorer, der ønsker en mere ældrevenlig boligindretning.

5 Vi kræver klar sammenhæng i sundhedsvæsenet

Det danske sundhedssystem er karakteriseret ved, at alle har ret til at få behandlet sygdomme. Vores sundhedsvæsen har et højt kvalitetsniveau. Et godt sundhedsvæsen er en grundsten i vores velfærdssamfund.

Faglige Seniorer ønsker at skabe et stærkt sundhedssystem, som kan sikre alle ældre en god behandling og opfølgning. Der skal være let adgang til at komme i kontakt med en læge, så man kan få den rigtige behandling. Og de ældre patienter skal være i fokus for en sammenhængende behandling og genoptræning.

- I takt med at vi bliver ældre stiger behovet for at sikre behandling af kroniske sygdomme. Der skal etableres målrettede handlingsplaner, og sikres økonomiske og personalemæssige ressourcer til behandling og forebyggelse af de store folkesygdomme - ikke mindst de kroniske sygdomme. Der skal være særligt fokus på den forebyggende indsats, der kan hjælpe de ældre patienter i hverdagen. Og der er brug for at styrke forskning i kroniske sygdomme. Samtidig er brug for et styrket fokus på de mange ældre med høretab og indførelse af en behandlingsgaranti på lige fod med andre sundhedsydelser.

- Der skal være en hurtig og let adgang for ældre til sundhedssystemet. Uanset om der er behov for en specialiseret behandling på et sygehus eller for en længerevarende medicinsk indsats. Sygehuse, praktiserende læger og den kommunale hjemmesygepleje skal etablere et snævert samarbejde, så den enkelte patient oplever, at det er et samlet system, der hjælper dem. Der skal være mere fokus på god rådgivning og information. Mange ældre har brug for særlig rådgivning til at få overblik over behandlingsmuligheder i en stadig mere digitaliseret verden indenfor sundhedsvæsnet.

6 Vi ønsker større tryghed i ældreplejen

Hjemmeplejen er under pres i disse år. Løbende nedskæringer i kombination med et stigende antal ældre med behov for pleje og omsorg har ført til at mange ældre føler sig utrygge i hverdagen. Det er ikke værdigt, hvis man har nedsat funktionsevne.

Faglige Seniorer ønsker, at der bliver gennemført en økonomisk genopretning, hvor budgetterne følger med udviklingen i behovet for hjælp i hverdagen.

- Der er mange ældre, som får en god pleje i hverdagen. Men der er fortsat alt for mange eksempler på en uværdig behandling. Der skal etableres en kvalitetssikring ikke mindst i forhold til et stigende behov for hjælp i hverdagen. Serviceloven giver ikke den nødvendige sikkerhed for de ældre. Vi har brug for en lovrevision, der sætter de ældre i fokus og sikrer dem en god kontakt med myndighederne. Kommunerne skal udarbejde en klar politik for hjemmepleje indeholdende mål og indsatser for at klare det lokale behov. Visitationen til hjemmepleje eller til plejehjems-plads er præget af tilfældigheder. Vi ønsker klare retningslinjer og rettigheder til de ældre, der har brug for en plads på plejehjem.

- Indsatsen for at sikre tilstedeværelse af faguddannet personale er fortsat utilstrækkelig, og der bør gennemføres en handlingsplan for at rekruttere og uddanne flere medarbejdere. Mangel på personale kan blive en bombe under vores hjemmepleje. Det er også vigtigt med efteruddannelse af det nuværende personale. Der bør skabes bedre og mere fleksible arbejdsvilkår, som kan medføre faldende sygefravær. Endelig er der behov for et styrket fokus på ledelsesfunktionerne, idet klar og tydelig ledelse er en forudsætning for højere kvalitet i ældreplejen.

7 Vi vil sikre, at de ældre bliver hørt

Mange ældre føler sig ofte sat udenfor i en klient- eller patientrolle uden reelle muligheder for at have indflydelse på egen situation. Ældre oplever ikke, at de er en ligeværdig del af samfundet. De ældre er aktive borgere, der bidrager positivt til vores samfundsudvikling. Mange er på arbejdsmarkedet, og mange bidrager som frivillige. Derfor er der brug for at styrke ældres deltagelse i vores demokrati og samfundsliv.

- Senior- og ældrerådenes rolle og opgaver i forhold til kommuner og kommunalbestyrelser skal styrkes. Der skal sikres reel indflydelse på de opgaver i kommunen, som berører ældregruppen. Der er behov for at forøge interessen for valg til ældrerådene. Mange ældre har ikke den nødvendige information om arbejdet i ældrerådene.

- Der skal gennemføres en mere målrettet politik i forhold til rekruttering og deltagelse af ældre i det lokale frivillige arbejde. Vi har brug for mange frivillige til det lokale sociale og kulturelle arbejde og ikke mindst til det frivillige foreningsliv. Det er et afgørende supplerende arbejde i forhold til den ordinære fagprofessionelle indsats. Og perspektivet med, at 'ældre hjælper ældre' giver det sociale arbejde en masse menneskelighed og bryder med den klientgørelse, vi oplever mange steder.

- Den massive digitalisering, der præger vores moderne samfund, giver mange ældre problemer med at følge med og få vigtige informationer. Vi skal have en bedre politik på området, som kan sikre ældre en mere enkel og overskuelig adgang til informationer og muligheder for at påvirke egen situation. Og staten må understøtte initiativer, der hjælper de ældre godt ind i den digitale verden.

8 Vi vil arbejde for at styrke den kollektive trafik

Især de ældre er ofte helt afhængige af den kollektive trafik og de transport-tilbud, kommunerne stiller til rådighed. Men mange steder bliver der tyndet ud de kollektive transportmuligheder. Busruter nedlægges, der bliver længere imellem afgangene og nogle steder bliver stoppesteder sløjfet.

- I dag er ansvaret for den kollektive trafik delt mellem stat, regioner og kommuner. Det skaber problemer og derfor skal der skabes et sammenhængende kollektivt trafiksystem, som kan sikre, at der også er dækning i områder, der er tyndt befolkede.

- Det skal gøres lettere at blive transporteret for personer, der er gangbesværet – enten gennem specialtransport eller ved, at busser, toge og stationer gøres mere tilgængelige for bevægelseshandicappede.

- Kommunerne skal sikre transportmuligheder for ældre og handicappede, som har svært ved komme til rådhuset med borgerservice, læge, apotek m.m. Flextrafik skal udbygges og sikre, at alle kan blive transporteret indenfor en rimelig tidshorisont. Service og information om rejse-muligheder, skal være bedre – ikke mindst for personer, som ikke har mulighed for at bruge IT.

- For mange pensionister er det alt for dyrt at rejse med den kollektive trafik. Derfor er der brug for bedre ordninger med pensionistrabatter, så transportudgiften ikke kommer til at begrænse de ældres mobilitet i dagligdagen.

Faglige Seniorer
Molestien 7
2450 København SV

Telefon: 33 63 24 50
e-mail: info@fagligsenior.dk

www.fagligsenior.dk

Faglige Seniorer